

Latweeschu Awwises.

Nr. 44.

Zettortdeenâ 28. Oktober.

1854.

Druckerts pee J. G. Hoffmann un A. Johannsohn.

Korra-sinnas.

30tâ Septemb. d. muhsu augsta Keisera dehli, tee Leelwirski Nikolai un Mikael Nikolajewitsch nobraukuschi Mastai. à un to paschu deenu aisbraukuschi tahlaki us Tulas un Odeffas pilsehtu.

No Rewales Iggannu-semme raksta, ka Calenderu Admirals Repirs, kas pee Nargenes fallas ar sawu karra-kuggu pulku kahdu laiku bijis, prett Rewales pilsehtu ne ko ne effoht darrijis, bet Stâ Oktober d. ar wisseem kuggeem aisgahjis prohjam. No Wahssemes dšird, ka us Rihles un Amburgas pilsehtu effoht dewees un nu eeschoht us mahjahm. Teiz ka tik walisschoht kahdi eenaidneeku kuagi, kas lai gluhu us prezzes kuggeem. Wehl muhsu andele no Rihgas us Klaipeðu eet pa semmes zellu, un wissi zelli pilni ar wesumeem, kas wedd linnu-fehltu ohsota muzzâs, kas audeklâ un maschôs (ragoschôs) eeschuhstas. Par tahdas muzzas weschanu no Rihgas lihds Klaipeðas maksajoht lihds 4 f. rubl. Linnu fehla pee mums ne zif ne maksajoht. — Leels Sprantschu kuggis pee Dahnu semmes usgahjis us sehltumu un ne warrejis nokluht pirms 180 birkawus leelu-gabbalu lohdes juhra eegahjis. Ir leelam Calenderu kuggim tâpat effoht notizzis.

Dee Tšherkeschi bij eedrohschinajuschees no saweem leeleem Kaukasus kalneem (stattees lantfahrte stary Mellas un Kaspikas juhreas) nonahkt ar leelu spehtu un atkal laupiht. Tad nu muhsu Generali Wrestit, Wrangels un Daflanows itt ahtri teem uskrittuschi wirsâ,

tohs sahkawuschi, tad kalnôs eegahjuschi un teem panehmuschi ar 9 tohrneem apzectinatu weetu, Wedepu wahrda, fur Schamils, winnu karra waddons mahjo. Nu atkal sawôs kalnôs effoht paslehpuschees. 1 augstaks un 2 semnaki wirsneeki un 23 saldati no muhsu laudim noschauti un 2 wirsneeki un 18 saldati fashauti.

Par to leelo nitno kauschanohs pee Almas uppes ne zif tahlu no Sewastopoles (stattees muhsu Awwises Nr. 41) nu irr skaidras sinnas. Stâ September d. Muhsu Generals Wentschikows ar 42 batalljonehm kahjneeku, 16 rohthm jahtneeku un 84 leeleem-gabbaleem us kalneem stahwejis pee masas Almas uppes ne zif tahlu no juhremallas. No pasdeenu nahkuschi Calenderi, Sprantschi un Turki kahdi 58 tuhktoschi ar wairak lâ simts leeleem-gabbaleem un ar saweem leeleem karrakuggeem pa juhru, tad nu ar dands leelaku spehtu ne ka mums bijis. Nu sahkuschees breezmiga kauschanahs. Fur tik dands to leelu-gabbalu schautin schauj, tur warr saprast, ka tahdôs leelôs pulkôs arri papillam kriht pee semmes. Calendereem pa labbo rohku sahkdameem gauschi gruhti gahjis un ne ko ne warrejuschi darriht nedf us preekschu kluht, wairak ka 2 tuhktoschi saldati un 100 wirsneeki teem nomaitati. Bet Sprantscheem gahjis labbati, jo pee juhreas buhdameem teem tee karra-kuggi bijuschi par leelu paligu. Kuggi ar saweem aplam leeleem leeleem-gabbaleem, kas 3, 4 werstes tahlu schaujoht, muhsu kreeweem pa kalneem tik leelu stahdi darrijuschi, ka teem no turrenes bij jawelkaks prohjahm. Zaur to Sprantschi

to weetu warrejuschi panemt un mums sah-
nis un no pakkalas wirsa dohtees. Par brih-
num stipri Kreewi turrejuschees, schawuschi
ar leeleem-gabbaleem ta, ka Sprantschi ne war-
redami glahbtees no lohdehm semmè mettu-
schees un rahpu peelihduschi; bet kad muhsu
gudrais Karra-Feelskungs redsejis, ka prett
tahdu dauds leelaku spehku un prett to fuggu
pulku ne ko ne warreschoht eespeht, tad mee-
rigi un pamas aisgahjis no tahs kauschanahs
weetas. Genaidneeki ne drihstiejuschi nahkt
pakkat un palikkuschi kauschanahs weeta, jo
paschi par dauds bijuschi sadraggati un no-
puhleti. Ka eenaidneeki paschi stahsta, kahdi
puss-peektu tuhstioschi teem effoht nomaitati,
starp teem kahdi 160 wirsneeki. No muh-
su saldareem 1762 noschauti, 2315 satschauti
un 405 no lohdehm draggati. 45 wirsneeki
noschauti, un satschauti 4 Generali un 96
wirsneeki! Genaidneekem bijuschi sawadas plin-
tes ar lohdehm, kas ne appalas bet garrainas
ka pauti, tahlu freenoht un wangi trahpoht.
— Genaidneeki te ispublejuschees, un manni-
juschu ka te ne ko ne spehschoht, tad pa mescheem
wilkschees us Sewastopoles deenas-widdus
pussi Balatlawas masu ohstu, fur tee nu ap-
mettuschees un neganti apzeetinajuschees. Tur-
pu nahkoht no Kalenderu-Sprantschu un Tur-
ku semmes arween wehl leelaks karra spehks,
gribbedami nu to Sewastopoles karra ohstu
panemt. Te nu wiss gattaws breefmigu pil-
sehtha-apleezeschanu panest. Wentschikows ne
zil tahlu no pilsehtha gaida wehl paligu no
Kreewu semmes. Genaidneeki nu jaw saktu-
schi to pilsehthu aplehgereht (apsehst) ar leelu
spehku un yohrs fints itt leeleem leeleem-gab-
baleem. Sta un Sta Oktober deena eenaid-
neeki no semmes un juhras puffes jaw wissu
deenu effoht saktuschu schaut ar breefmigahm
bombehm un leelahm lohdehm, mehs prettim,
bet mums wehl labbi gahjis, un eenaidneeki
us waktaru wairs naw schawuschi. Par
scho leetu stahstifim zitta Nummerâ.

С—з.

Swechas semmes sinnas.

No Parihjes, Sprantschu semmè, rak-
sta ta. Tur preeksch 2 gaddeem jauns ak-
minu-bilschu zirtejs apprezzeja mehmu un tur-
lu meitu. Deews tehws apschinkojo ar
behrnu. Preeksch mag deenahm spehleja behrns
schuhpult weens pats, un paleezahs par dauds
no schuhpula ahra un iskritte pee semmes.
Mahte par to lohti sabihjusees isfauze: „Wai
mans behrns!“ — un perstrehje klast un pa-
zehle behrnu, kas bij wessels. No schihs dee-
nas ta seewa, kas mehma peedfimmuse itt lab-
bi warr runnaht. — Preeksch 30 gaddeem
Sprantschu semmè arri us tahdu wihst mehms
par runnataju tappis. — Rang, Deewa brih-
nischfigi darbi!

No Wahzsemmes raksta, ka Gettinges
pilschta ne senn Klinkerfues (swaigsnu
prahneeks) effoht pee debbes jaunas mohdes
kometi (astes swaigsni) bes astes atraddis,
kas neganti spohschs bizis.

E. F. S.

S u m b r s.

Sumbrs, wissuleelakais mescha wehrsis,
eeksch wezzeem laikeem wehl dascha semmè brih-
wa buhschanâ atraddehs muhsu pasaules gab-
balâ ko par Ciroyu nosanz, bet taggad zit-
tur isdeldehts un til ween Leischâs dsihwu
winnu warr redseht, tai leelâ Bialowjeschas
meschâ. Schis mesch muhsu Keiseram peederr,
wisseleelakâ garrumâ 50 werstes garsch; plat-
tumâ tam 40 lihds 45, — un wissaplahrt
kahdas 160 werstes. Paschâ widdû zeems
Bialowjescha, un pawissam kahdi diwi tuh-
stioschi zilweki tur dsihwo mescham un sum-
breen par apkohpschanu, jo sumbrus, kas tur
weenumehr sawâ waktâ meschâ dsihwo, tur arri
itt apgahdigi farga, un ittin zeeti un ar leelu
leelu strahpi prett neklausigeem, aisleegts kaut
weenu noschaut bes Keisera ihpaschas pawehle-

ſchanas. Meſcham par ſargeem un apgahda-
tajeem zelti: weens meſchfungu wirſneeks, 12
meſchfungi, 118 meſchſargi, un no teem ſem-
neekem kaſ tur dſihwo kahdeem 108 ta klau-
ſiba, ka winneem janahſ par dſinnejeem, ja
kahdu ſumbri grihb ſchant, — un ka winneem
ſeens jaſaplanj, to meſchâ weetahm laudſes
mett, lai ſeemas laikâ ſumbri tur warretu
pee-eet un ehſi. Inogaddu kahduſ 750 we-
ſumus ſeena (no 2 birkawahm) ſumbreem ta
ſaplauj, kaſ pawaffarâ un waſſarâ ehd jau-
naſ kohku-lappas, ſarrinus, miſu no krah-
meean, no wihtoleem, apſahm, ohſcheem un
baltwiſſnehm, ſahles, un ruddeni arri ſillaſ
wirſgalluſ un kohku ſuhnuſ. Tee kohki kaſ
wiſſuwairak tai meſchâ aug irr preedeſ, bet
arri tur redſ egles, ohſoluſ, reekſiu-kruhmuſ
beſwahrdes, paehrſſchkuſ, ſedlinuſ, un zittuſ
tahduſ. — Jebſchu ſumbri eet tur tik win-
neem tiſh par wiſſu to leelu meſchu, ap to rinki
tik tuſſchi klaijumi, tatschu uſtrangeem waijaga
nomohdâ buht par winneem un wiannu ſkailli
ſinnahſ. Tapedz nu arri ſinn ka taggad pa-
wiſſam tur ſaſkaltija pagahjuſcha gadda gallâ
tuhſtoſch peerſimtuſ tſchet: emituſ trihb gabbalu,
un tai paſchâ laikâ muſtu Keiſerſ*) bija weh-
lejtis weenu noſchaut preeſch Tehrpattes aug-
ſtu kohlu kaſ to bij iſluhgufeſ, tapedz ka
tahduſ tai peetruſhe wehl tai krahjuma kaſ
wiannaſ irr, un tur leeli un maſi ſwehri,
putni, ſiwis, tſchuhſkaſ un wiſſadi zitti Dee-
wa raddijumi, jebſchu beſ dſihwiſas un ar
ahdu un ſpalwu un kanleem ween, bet tapatt
ta andri atkal ſalitti un ſataſſiti, woi eekſch
ſpithruſ glabbati, woi ſchahweti jeb kalteti, ka
wiannuſ uſſkattoht buhtu jadohma: tee wehl
dſihwi. Saprohtamſ ka tadehl tahdas leetas
ſakrahj, lai jauni un wezzi kungi mahzitohſ jo
labbi Deewa raddijumuſ paſiht. Schahdu
krahjumuſ laſſitaitſ arri Jelgawâ warr redſeht
Steffenhagen kunga nammâ, kad grihb ſin-

naht to Kurſemmê warr atraſt. Sumbro
warr buht eekſch itt wezzeem laikeem, preeſch
gaddu ſinteneem arri Kurſemmê rahdijeſ, no
Peiſchufeſmes iſklihdamſ, jo Latweeſchu wal-
lodâ tal wezſ wahrdſ preeſch wiannu. Prah-
ſchu ſemmê wianni arri bijuſchi, un gan drihb
ſimtuſ gaddi ka to pehdigu tur kahduſ meſcha-
ſagliſ noſchahwe.

Sumbram ſpalwa tumſchibruhna, garri
ſprohgaini matti pee galwaſ un pee kaſla ka
krehpeſ, galwa platta un raggaina. Palee-
kohſt lihduſ 40 gaddu wezſ. Raggu ſtarpâ
gan diwi zilweti weens ohtram blaſſam warr
ſehdeht. Tee leelaki buhki wehl 60 lihduſ 80
pohdu. Wilki ſumbreem tapatt niſni kriht
wirſu un daſchu ſaplohſa wiſſtihm telluſ.

S. K — U.

Blehdiſa ſew paſchaj rihtſtes greeſch.

Pabſ ſakkamſ wahrdſ, bet maſ irr to kaſ
to wehrâ leef.

Rijneekſ jan weenreiſ no ſawa kunga pee
ſagſchanas peedſihtſ, tam ſwehti ſohlakſ, wairſ
tahduſ darbuſ ne darriht. Kungſ ſchelma
peeluhgſchanas un apoſhliſchanahſ klauiſdamſ,
wiannu atſtahj ſawâ rijneeka-ammata. Bet
to nu darra? Brandwiſhna rihtjeiſ buhdamſ
ne warr ſawalдитеeſ, atkal ſagſchanai padoh-
dahſ. Papreeſch ar krohga-pappu norunna-
jiſ, tumſchâ naſti nemm maikſu, pilda ar grau-
deem un ſteidſahſ krohdiſneeku ar teem pree-
zinaht un tad patſ ſawu rihtli ar rudſu-pee-
nu ſtalloht. Krohga pee uggunſ gaiſmaſ pee
krohdiſneeka zittuſ laudiſ redſedamſ, doh-
dahſ uſ krohga behrnina tur ſawu laupijumu
glabbahſ un patſ ſlehpteſ, kamehr laudiſ aiſ-
eeſ. Par nelaimi, jeb iſhti ſaktoht par laimi
krohga prezzeſ-kambara greeſti ſaputiſchi, ſagliſ
kriht zauri un tur? zaur pagrabba luhku, kaſ
wakkâ bija, eekriht pagrabba un darwaſ-muſzâ
eekſchâ, kaſ patlabban andeleſ pehz tur no-
liſta. Krohga-pappa lihduſ ar zitteem kaſ tur

*) Elk weenam paſcham jehgeram bija wehlehtis ſchant.
Dſinneji dſinne ar leelu ſteegſchannu. Schahwe grahwa-kungſ
Dſchſchietwiſ us 180 ſohleem un trahpja paſchâ ſrbi.

bija par tahdu trohksni sabihjees, ne drihksni
kambara durwis atwehrt, bet dohmadams ka
rijneeks zaur lohgu, kurru ne aistrampetu bija
atstahjis, sawu meddijumu tur noliek, ne wehl
arri zittam durwis atwehrt un sahl stahstih
dihwainas leetas, ka zits tas rihbinatajs ne
effoht, ka debbesis un elle ne peenemta diweh-
sele, kurra jau no Sprantschu karra-laihu tum-
schâ fillâ daschu nabbagu zekka-wihru nakts lai-
kâ mohzoht un nu jau kahdu puss gaddu lai-
ku pa scho pagrabbu plohotees.

Muischas schilters (waggare) dubshigis
wihrs buhdams, grabb swezzi, eet antkambari
un no turrenes pagrabbâ fur kauna un bailu
pilas rijneeks no darwas-muzzas israhpees ar
allu un brandwihnu, kas tur bija, beeso dar-
was kahrtu no drehbehm masga. No schil-

tera sauktam trohga-pappam ahtri skreenoht
kahja aiskerrahs ais kaffa, kirsch patlabban
par zellu skreen, kriht un sadausa deggunu,
ka affins teff. Rijneeks sanemts, teefas
nodohts, kur ar scho pehz liffumeem darrija.

Tâ nu schee wiltineeki paschi few rihkstes
greefe. Kas maksaja trohdsineekam allu un
sahpes? Kas maksaja rijneekam tohs grau-
dus? Bahtaga. R. Sp.

Gluddinaschana.

Ta pee dsimtsmuischas Waddafses peederriga
lohpumuischa, ko Salkumuischu sauz, irr par Tur-
geem 1855 bes klausibas us arrenti dabbujama.
Bes tam warrehs tai paschâ terminâ daschadas
mahjas us arrenti dabbuht. Klachtaku sinu beht
warr nohmas mihtotaji lihbs 8tu Nowember s. g.
pee Waddafses muischas waldischanas peeteiktees.

Us pawehleschannu

Tahs Keiseriskas Majesteetes,

ta patwaddineeka wissu Kreewu,

u. t. j. pr., u. t. j. pr., u. t. j. pr.

tohp no Dohbeles aprinka teefas wissi tee, kam pee tahs atstahsas mantas ta, tai 7tâ August s. g.
dsimta Dhsolumuischâ (pee Telgawas) nomiruschâ Dhsolumuischas pagasta teefas skrihwera Ludwig
Treguth, kahdas tainas prassischanas jeb melleschanas buhtu, jeb kas dohmatu ko prassih, — pehz
Kurfemmes semneeku liffumu grahmataš 533schâ § zaur scho usaizinati un saukti, pee saudeschanas sa-
was teefas un pee strahpes muhschigas kluffuzeeschanas, diwu mehneschu starpâ no appakschrafsitas de-
nas, un prohti lihbs 29tu Nowember s. g., kas par to weenigu un issehgschanas-terminu nosikts, ar
sawahu prassischanam un labbam parahdischanam, woi paschi jeb zaur meetneekem, fur tahdi weh-
leti, un fur wajadsigs ar assistenteem un wehrmindereem, pee schihš teefas peeteiktees, sawas parradu
grahmataš usrahbiht un tad teefas spreedumu, kâ arri itt ihpaschi to issehgschanas-terminu sagaidiht.
To buhs wehrâ liff!

Rakstihš ar peenahfamu appakschrafsitu un Dohbeles aprinka teefas sehgeli Telgewâ tai 29tâ Sep-
tember 1854.

(Nr. 1722.)

(S. W.)

Meera-spreddejs v. Perschau.

A. Maczewski, sekreters.

Pateiziba

tai gohda rohkai, ka so grahmatu ar 5 s. rubl. no Pehterburgas nabbaga no degguschem atsuhtijuse,
tapat arri sirds pateiziba tai Widssemes Smilteneš draudsei, kas 8 s. rubl. zaur sawu zeen. mahj-
taju suhtijuse. Tas kungs to reds, tas kungs to maksja. S—j.

Brihw druckh.

No submallas-gubernements angstas waldischanas buffes: Oberlehrer G. Blase, Jensor.

No. 334.

Tas Kungs muhsu Deews irr weens peetizzigs Deews.*)

Teescham, mihtais lassitais, ta irr un buhs muhschigi, un ja tu ween gribbi pahrlukohst fatu paschu dsihwi, tab arri tu gan lehti warressi nomanniht, ka tas Kungs tatos Deetwos tewim fatu peetizzibu daschadi un bes mitteschanas irr apleezinajis. So no mahtes meesahm lihds schai paschai deeninau winsch schehligi tewi waddijis, no daschahm breefmahm glahbis, no daschahm behdahm pestijis, ikdeenas baggati pee meefas un dwehseles barrojis un usturrejis. Bet Deetwam schehl mehß daudfrei to ne apzerram, mehß ahtri aismirstam, ka ta irr Deetwa schehlastiba un peetizziba ween, ka mehß pahrtetekam. Tazehz arri Deetwos daschahrt dohd ihpaschas skaidras sihmes, ar kurrahm winsch wisseem redsoht fatu peetizzibu apleezina, ar to muhsu tizzibu wahju stiprinadams, muhsu zerribu wairodams. Tahdu sihmi Deetwos ne fenn Jaunpilles draudsei Widsemmè un mumis wisseem lihds irr dewis, kas to ar fatwahm paschahm azzim redsejuschi, ar fatwahm ausim dsirdejuschi. Un kahda irr schi sihme? Jaunpilleescheem eepreekschà bij wezzu wezza no ohsohlokhkeem istaisita basniza. Naw sinned, kurrà gadda ihsten ta zelta; tai wezza basnizà lassija tiklai us altara-seenu paschà augschà to gadda skaitli 1690, kurrà schi basniza bij pahrtaisita un islahpita, un pascha ta pirma gruntslizzija wahrds, Clodt von Jürgenburg, stahw wehl us teem leeleem missina altara lutureem, kurrus taggad ar fposchu sudrabu aplikkuschi. Par tik ilgu laiku arri tee ohsohlokhki bij satruhdejuschi, ta ka no wissahm mallahm stutes waijabseja peelikt; un tomehr, kad tohrnis jatw bij noleezees un seenas jo deenas wairat fashkees-

buschahs, bailiga leeta bij ee-eet. Jaunas basnizas waijabseja, bet kur to leelu naudu sanemt, kur spehku dabbuht to zelt? Draudse, zaur daschadeem pasaules wehjeem un wehtrahm jau agrak saplohstia un stipri sihjata, masa, ikko 1000 dwehseles skaita, tur klast zaur gruhteem badda gaddeem nabbadsibà un paradòs eefrittusi, patte no setwis tik leelu darbu nebuht ne buhtu eespehjusti; muischas tiklai tschetras pee schahs draudses peederr, no kurrahm ditwas pawissam masas, ka arri mas eespehschanas bij. Bet to draudse ar satweem kungeem ne ispehja, to tas peetizzigs Deetwos eespehje an isdarrija. Wissu preeksch tas schahs draudses mahzitajam, tas patd arri Nihgas aprinka prahwests, Fehre, kas taggad gandrihs 30 gaddus pee tahs paschas draudses neapnizzis strahda, — Deetwos tam eedewe firdi stipru zerribu un patauschanu us ta Kunga schehligu paligu, usnemtees tik leelu un gruhtu leetu, preeksch fatwas draudses jauna basniza gahdaht. Us scha mahzitaja luhgschanahm muhsu schehligs un augsti zeenijams Keiser s un semmedetwos patahwe, ka wissà leelà Kreetwuwalsit pa wissahm Luttera draudsehm naudas salassitu preeksch Jaunpilles basnizas ustaisichanu. Un Deetwos apleezinaja, ka winnam pehz ta pratweescha Aggajus wahrdeem peederr wiss selts un sudrabs. Tutwumà un tahlumà winsch lauschu firdis un rohtas atwehre, un kad nu draudse patte, wairat nespehdama, apnehmahs alminus, keegelus un kohkus peewest, tad jaw draudses mahzitais eedrohschimajahs ar Deetwa paligu to darbu fahkt. Saha gadda Januar-mehnesi winsch pehdigu reisi ar fatu draudsi wezza Deewa-naumà sanahze un ar affarahm schkihrahs no tahs weetinas, kur tik ilgu laiku to Kungu bij teizis un winna swehtus wahrduß subdinajis. No ta laika draudse mahzitaja muischà sapulzinajahs swehtdeenas us Deetwa wahrdu klawissichanu, un jebchu ruhmes tur mas bij, tas Deetwos fatu swehtibu ne atrahtwe. April mehnesi wezza basnizu nohlehe un redsi — 19. Septemberi jauna

*) Par schis basnizas eefwehtichanu gan jatw irr stahstihds Lattu. Mr. Nr. 43, tomehr trisigas firdis ir schohs wahrduß ar preeku lafshs.

Kaista no akmineem istaifitu un glihti ispuschotu
basnizu warreja eestwehtih. Itt ka Deetw's gri-
beja parahdiht, ka wiensch pat's pee schah's leetas
darbojah's un gahdaja to tweetu uštaiſiht, kur wi-
na un wiinna Dehla Jezu's Kristu's gohda un ſta-
wa taptu ſtubdinatu, wiensch wehl ihpaſchu ſihmi
detwe. Jo kad wezzo altari noplehſe, tad appakſch
ſemmi un piſchlo's atradde ta kruſtaſiſta Weſtitaja
bildi no ſudraba iſtaifita, ka's arri taggad jauna
baſniza altara wirſu ſtahtw. Par peezeem mehne-
ſcheem neapniktuſchi biſ ſtrahdah'ts, un redſi! Deetw's
ar ſatwu paligu un ſwehtibu biſ klah't biſi's un tai
peeminnetã deenã ſawai draudſei tahdu jauku un
ſwehtu deeninu biſ ſataiſiſi's, ka wehl ilgi to wiſſi
peeminneh's ar teiſſchanu un pateiſſchanu Deetwom.
Es pat's arri no Kurſemmes turp biſu aiſdrauzi's,
jo nezik tahlu no Jaunpille's e's 5. gaddu's zittã
draudſe' biſa par mahzitaju biſi's un wezza' Jaun-
pille's baſniza' daſchfahr't Deetwa wahrdu's ſtubdina-
ji's. Tapeh'z ſird's un praht's man neſſah's lihſ
ar ſcho draudſi to jauku deeninu ſwehtih't un ar
wezzeem paſiſtameem un draudſedloh'zjelkeem ſatit-
tee's. Ar wiſſeem meh's 12 mahzitaji tai deenã bi-
jam tur ſalaffi'juſchee's, ſtarp mums arri wezzai's
Widſemmes Superdente-kung's von Klot, — un
leel's pulk's kauſchu no wiſſah'm draudſeh'm wiſſ ap-
liht, ta ka wiſſi ue warreja wi's eenah't tai jauna
baſniza' eekſchã. Kad nu meh's mahzitaji lihſ ar
wezzo Superdente-kungu baſniza's rihtu's neſdami
pee baſniza's durwim biſjam atrah'tuſchi, tad Gul-
benes mahzitai's un prah'weſt's Schilling draudſi uſ-
runnaja peh'z ſcheem wahrdeem (no Jah'n. parahd.
gr. 3, 20): Redſi, e's ſtahtwu preekſch durwim un
klaudſinaju: jo ka's mannu baſſi klaufi's un tah's
durtwi's atwehr'e, pee ta e's ee-eefchu. Wahr'di no
ſird's nah'tdami arri pee ſird's gahje un ka's labba't
toh's gribbeja eeklauſitee's, ta's arri zaur teem war-
reja ſataiſitee's lihſ ar to Kungu Jezu's ee-cet tai
jauna ſwehtã weelã wiinnam kalpoht ſwehtã glihtu-
mã, paſaules grehtu's, raiſe's un behdas ah'rã at-
ſtahi's. Un kad nu Superdente-kung's baſniza's
durtwi's ar ſwehtſchana's wahrdeem atſleh'dſe, baſ-
niza's pulkſteni no tohrna ſtanneja un eh'rgele's ſa-
was jauka's baſſi's pozehle, — un nu jauna's baſni-
za's glihtum's un ſpohſchum's wiſſeem redſoht parah-

dijah's: — tad, netweenam ziltwekam ne runnajoht
pat's Deetw's zaur ſatwu Garru runnaja uſ muhſu
wiſſu ſirdim: Redſi, to e's ta's Kung's tatw's Deetw's
efnu darriji's. Mannim ſird's no preeka drebbeja
un itt ka buhtu man ka's auſi's eenuffinaji's e's
ſchoh's wahrdu's ſchkitu dſirdeji's (Eſaj. 49, 13 —
17): Gawiſejeet juh's debbeſi's un preezaje'e's tu
ſemme, darrait tweenu trohtſni juh's kalni ar gawi-
leſchanu, jo ta's Kung's irr ſatwus-laubi's eepreezi-
naji's un apſchchloſee's par ſatweem behdigeem. Bet
Ziana ſalka: ta's Kung's irr manni atſtahi's, un
ta's Kung's irr manni's aiſmirſi's. Barr arri'dſan
tweena ſeewa ſatwu ſihdamu behrnu aiſmirſt, ka
wiinna ne apſchchlotoh's par to dehlu ſatwas meefas?
Ir jehſchu wiinna to aiſmirſtu, tomehr e's tewi's
ne aiſmirſiſchu. Redſi manna's rohtã's eſnu e's tewi
rakſiſi's. Tatwi muhri irr tweenumehr manna
preekſchã. Tatwi behrni ſteigſee's, bet pohſitaji un
ſalaufitaji iſee's no tewim nohſt. Nu draudſe, ka's
pa tam biſ eenah'tuſi baſniza' un lihſ pat altara
trallineem ſtahtweja, ka ne warreja kuſtete'e's, —
un wehl lab's pulk's ah'rã biſ palizzi's, kahdas per-
ſchinas dſeedaja; tad Superdente-kung's jaunu baſ-
nizu eestwehtija par gohdu tam trihſtweenigam De-
twam, draudſi wehl ihpaſchi pamah'zibam's, tai no
ſatwas jauna's baſniza's uſzefſchana's ne nemmotee's
ihpaſchu Deetwa ſchchlaſtibas ſihmi ſchinni's gru-
to's un behdig'e's karrã laiſe's. Peh'z tam wehl
Gulbenes mahzitai's Schilling no jauna's, un
Widſkraufles mahzitai's Hãuſle'r no wezza's teſta-
mentes kahdu's wahrdu's preekſchã laſſija, un tad
pat's draudſes mahzitai's uſ altari kahpi's, draudſi
kã jau ſwehtdeena's meh'dſ, uſrunnaja. Ta's pat's
arri peh'z ſpreddbiki teize par Jah'n. parahd. gr. 3, 11.
Turri, ka's tewi irr, ka netween's tatwu krohni ue al-
nem, un draudſi peh'z ſcheem wahrdeem pamah-
zija, ka's eſſoht kriſtigas draudſes ihpat's krohni
prohti: tizzi'ba, mihleſtiba un zerri'ba eekſch to
Kungu Jezu's Kristu, un kã to buh's paſargah't.
Peh'z tam wehl Skuijenes mahzitai's Wãthel un
altara kahpi's draudſi uſrunnaja ar jaukeem wahr-
deem, no Jah'n. ewang. 4. nobakã's iſſtah'ſtidam's
to lihſibu par to Jeh'taba akku un rah'didam's, ka
ſchodeen ta's Kung's ſcho baſnizu eestwehtijoht tahdu
Jeh'taba akku wiinna's wi'ddã eſſoht iſzirtis, no to

dſihts uhdens iſtwerdoht uſ muhſchigu dſihtwoſcha-
 nu. Taſ patſ wehl beidſoht lihdf ar wiſſu draudſi
 zeſſdſ apmettes ar karſtahm luhgſchanahm to jauno
 baſnizu un to draudſi Deetwam notwehleja un pehz
 ar ſwehtſchanaſ wahrdeem aſlaide. Wehl gribbu
 peeminneht, ka draudſes ſchkeſters un ſkohlmeiſters
 Seebode ar ſatweem ſkohlſbehrneem jaukaſ dſeef-
 minas uſ iſchetrahm baſſim dſeedaja pa trim lah-
 gahm, eefahkumâ, preeſch un pehz ſpreddika, kaſ
 kâ ar engela baſſim wiſſu klaufitaju ſirdiſ pawoh-
 dinaje un uſ debbeſim zillaja. Kad nu wehl Bah-
 zu Deetwa wahrdi pa kahrtam bij nobeigti, tad
 mahzitaji un kaimini ſabrauze pee Jaunpilles leel-
 tunga von Stein uſ gohda meelaſtu, tur pat arri
 wiſſi baſnizaſ pehrminderi bij aizinati, tã ka wiſ-
 ſeem ſchi deenina ar preeku beidſahſ.

Ar plaſchakeem wahrdeem, mihleee laſſitaji,
 jumſ ſchahſ jaunaſ baſnizaſ eefwehtſchyanu eſinu
 iſtſtahtſijiſ, gribbedamſ jumſ, kaſ lihdf ar mums
 tur bija, atgahdinahſ to ſwehtu preeku, ko baudi-
 juſchi, un ſapat arri jumſ, kaſ tahlu bijat, palih-
 dſeht, ka warretut lihdf ar mums par tahm leelchur
 eetahm preejateed, ko Deetwſ tur irr darrijiſ.
 Bet nu wehl uſ beigahm ne warru zittadi, kã ar
 pateiſchyanu peeminneht zittuſ, kaſ pee ſchahſ baſ-
 nizaſ uſtaſiſchanaſ un iſgrefnoſchanaſ wiſdwaſrat
 irr ruhpejuſcheed. Tẽ nu pirmaiſ irr peeminnamſ
 mihtlaiſ Jaunpilles - mahzitaiſ Fehre, kaſ patſ
 pirmaiſ pee ſcha gruhſta darba bij peeſteidſeet un
 beſ mitteſchanaſ par to irr puhlejeed. Lai Deetwſ
 dohd, ka pehz daſchahm behdahm un gruhſteem gab-
 deem wiſſſch wehl ilguſ gadduſ ſpehtã un weſſelidã
 ſatwai draudſei par ſwehtibu ſchinni jaunaſ baſniza
 ſatwu Kungu un Peſtitaju warretu ſluddinahſ! Tur-
 klaht arri japeeminn Jaunpilles - leelſtungſ von
 Stein, kaſ ar baggatu rohku ſcho baſnizu irr ap-
 dahwinajiſ un pee wiſſnaſ uſtaſiſchanaſ ar mihtu
 prahtu puhlejeed. Arri zitti Kungu un kaimini naw
 ſchehlojuſchi tahdam ſwehtam darbam ſatwu padch-
 mu. Jhpafchi arri japeeminn wehl Reimanna
 kungſ no Rihgaſ, kaſ bij par to wezzaku meiſteri
 un ſaimneeku pee ſchahſ baſnizaſ uſtaſiſchanaſ, un
 tad wehl Maddeleſenſ ſchkeſters un ſkohlmeiſters
 Huhn, kaſ neween wiſſu mahbera darbu un ap-
 ſelteſchyanu bij uſnehmeed bet arri ehrgeled pah-

taiſijiſ un diwaſ baſſiſ tai lizziſ klaht. Bet tur
 eſ wiſſu to gohdigu un labſirdigu lautinu wahrduſ
 warretu peeminneht, kaſ zitiſ ar nandu, zitiſ ar
 zittu dahwanu, zitiſ ar ſatwu rohkaſ darbu, zitiſ
 arri ar ſatwam ſirſnigahm luhgſchanahm pee
 ſchahſ baſnizaſ uſzeliſchanaſ irr darbojuſcheed! Bet
 irr tad lai ſinnamſ, ka tẽ arri to altraitnu artatwa
 naw truhtuſi. Lai tad Deetwſ wiſſeem teem mi-
 hleem detwejeem un ſtrahdneekem wiſſnu puhlinu
 boggatigi atmakſa, ko wiſſni ne irr taupijufchi pee
 ſcho darba Deetwam par gohdu! Un lai nu ſchi
 baſniza ſijpra paſtahtu uſ radbu raddeem, bet ſtip-
 raki wehl lai ta draudſe paſtahtu eegrunteta uſ to
 dſihtwu ſtuhra-akmini, kaſ irr Jeſuſ Kriſtuſ tad
 Kungſ, un dibbinata ar wiſſna dſihteem wahrdeem,
 kaſ wiſſnu warr paſargahſ uſtizzigu, lai arri ſchahſ
 paſauleſ wilni un wehtraſ ap wiſſnu ploſſahſ.
 Lai ta draudſe ſatwu jaunu baſnizu uſluhlojuht, un
 mehſ wiſſi taggad par wiſſnaſ uſzeliſchyanu ſinna-
 dami, mahzameed un apzerram: Taſ Kungſ muhſu
 Deetwſ irr weenſ peertizzigſ Deetwſ!

G r.

Wezza Deewakalpoſchana.

Kriſtigas baſnizaſ ſtahtu grahmatã,
 — labbã grahmatã, kaſ ſkohlahm un mahjahm par
 ſwehtu mahzibu apgahdata un pehrn arri Latweeſchu
 walllodã, druffã iſlaſta, — daſch ko laſſa pah
 to ka ar kriſtiteem laudim gahjiſ ir tai laiã, kad
 wiſſni wehl bija jo noſpaiditi un appakſch paganu
 walbineekem, wiſſtihm appakſch Reemeru Keiſe-
 reem waijati. Schẽ nu dohdu wehl ſtahtinu pah
 to, kã Kriſtuſ laudiſ pa wiſſneem laiſkem Deetwam
 kalpoja.

Kahdſ Reemeru ſemmes ſohgiſ ſatwam Keiſe-
 ram detwe ſinnu, ka tai ſemmẽ tur wiſſſch par ſohgi
 bija eezeleſ, kriſtiti laudiſ kluffãſ ſapuzinaſchanaſ
 ſanahze. Keiſerſ tad patwehleja ittin zeeti wiſſu
 iſmelleht, ka warretu dabhuht ſinnaht, ko tee kriſtiti
 laudiſ flehpdamẽed darroht. Semmes ſohgiſ nu
 ſuhtlija diwuſ no ſatweem laudim un uſ teem ſaj-
 zija: Lai wiſſu warretu dabhuht ſinnaht, teizeet
 ſewi kahrtigſ pehz to jaunu mahzibu, un ka ſatwãſ
 ſirdiſ jumſ ta gan labbi patiktu; pehzã tad doh-

dait wannim sinnu. — Tee isluhki (spiggaß) dar-
 rija tà, un tweegli teem bija kristitu lauschu sapulzi-
 naschanahß eetapt. Kad nu winni bija kohpà, tee
 kristiti laudis sahje ar swehtahm flawas dseesmahn
 un teize Deewu to debbesu-tehtwu; un Jesu Kristu
 kas zilwekem par swehtibu pasaulé nahzis un sa-
 wu dshwibu nodewis, bet gohdibà no kappà atkal
 iszehlees ahrà; un to swehtu Garru, kas sawus
 draugus apdsihtwo un stiprina pasauli uswarrecht. —
 Tee isluhki klausija deewabihjigi us tahm garrigahm
 swehtahm dseesmahn, kas skanneja ka preezigà
 meerà. Tad zeenijams wihrs zehlehs un runnaja
 ar skannigu un mihligu balsi: Swehtigi irr tee
 garrà nabbagi! Ta draudse atbildeja: »Wanneem
 peederr ta debbesu walstiba.« Mahzitajs fazzija:
 »Swehtigi irr tee, kam behdas irr!« Draudse at-
 bildeja: »Teem buhs eepreezinateem tapt.« Mah-
 zitajs: »Swehtigi irr tee lehnprahtigi!« Draudse:
 »Tee to semmi eemantohß.« Mahzitajs: »Sweht-
 igi irr tee kas isfalkuschi un kam slahpst pehz tais-
 nibas!« Draudse: »Teem buhs peepilditeem
 tapt.« Mahzitajs: »Swehtigi irr tee firdeß
 schehligi!« Draudse: »Teem buhs schehlastibas
 dabhuht.« Mahzitajs: »Swehtigi irr tee firdeß
 schkhtsi!« Draudse: »Teem buhs Deewu redseht.«
 Mahzitajs: »Swehtigi irr tee, kas meeru turr!«
 Draudse: »Tee tays Deewa behrni faulti.« Mah-
 zitajs: »Swehtigi irr tee, kas taisnibas dehl tohp
 eenihdeti!« Draudse: »Ta debbesu walstiba win-
 neem peederr.« — (Matt. 5, 3—10.)

Un mahzitajs weens patß runnaja no tizzi-
 bas, no mihlestibas un no zerribas, un teem
 isstahstija tohs rakstus, un tohs stiprinaja pa-
 zeeschana, ar lehnprahtigahm firdim arri wißs-
 leelaku gruhtumu panest un waldischanai pa-
 klausigeem buht. Un winna wahrdi bija pilni
 ar spehku un ar mihlibu. Tad tee Kristus lau-
 dis kohpà Jesus mihlestibu un nahwi peeminne-
 dami baudi ja to swehtu walkarinu, un wißfi bi-
 ja weenprahtigi kohpà ka brahli un ka weena
 tehwa un weenas mahtes behrni. Un arri tee
 kas bija jo pahrtikkuschi atnesse sawas dahwa-

nas preeksch teem jo nabbageem brahleem —
 eeksch weenteesibas un eeksch mihlestibas. In
 teem wißeem bija wißs ka weena manta un tee
 bija ka weena firdeß un weena dwehsele. Galle
 dseedaja atkal flawas un patezibas un preeksch
 dseemas un tà winnu sanahßchanahß beidsehs

Nu tee diwi isluhki nahje us preekschu, un
 winnu firdeß bija ittin pahraemtas no-wiße ka
 bija redsejuschi un dsirdejuschi. Un winni nahje
 pee mahzitaja un pee draudses wezzakaja un fazz-
 zija: Raugait, mehß bijam nahkuschi juhs is-
 klausinaht un juhs tam semmes sohgin no-
 doht. Bet mehß lihds ar jums peeluhguschi to
 neredsamu Deewu. Tapehz juhs luhdsam un
 pasemmigahm firdim, ka juhs gribbetu muh-
 usnemt juhsu draudsißà.

Tad tee wihrì gahje atpakkal pee semmes
 sohga un ar leelu spehku leezibu dewe no-wiße
 ka bija redsejuschi un dsirdejuschi, un litte few
 kristiht katrs lihds ar wißsu sawu nammu. Un
 semmes sohgis kristitus laudis waitß ne wal-
 aja tik nitni ka papreekschu bija darrijis.

G. R—A.

Kristigs peeklahjuns.

1.

Ihstis zilwets buht, to rettais proht ka klahjahs!
 Tad leelaks pulks tik dsimst us nomirchanu;
 Par behdahm zitteem — few par pasufchanu,
 Tas miglai lihdsigs gaisà plewinajahs.

2.

Bet tew, kam prahts un tizziba irr mahjäs,
 Tew wißeem dshwoht buhs par swehtifchanu!
 Drohsch laustees zaur zaur pasauls willafchanu,
 Kaut patte nahw' un elle pretti stahjahs!

3.

Tà eij un luhds, un strahda, kamehr deena!
 Un apleezini Deewa pateefibu
 Des bailibas preeksch zilweta if weena!

4.

Taf laupees ween us Deewa schehlastibu,
 Tad Jesus Kristus, ko tu turrejs zeenä,
 Tew aistahwehs ar sawu mihlestibu!

E. Dünsberg.

W r i h w d r e k e h t,

No subrmallas-gubernements angstas waldischannas pusses: Oberlehrer G. Blase, Zensor,
 No. 335.